

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2007-2008

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΜΑΪΟΥ-ΙΟΥΝΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΤΑΞΗ: Α

Α. ΚΕΙΜΕΝΟ (ΟΔΥΣΣΕΙΑ, ραψωδία π, στίχοι 214-245)

Αλλά ο Τηλέμαχος δεν ήθελε να το πιστέψει πως έβλεπε μπροστά του
215 τον πατέρα του· γι' αυτό πήρε ξανά τον λόγο και του μίλησε:

« Όχι , δεν είσαι ο Οδυσσέας εσύ, δεν είσαι εσύ ο πατέρας μου·
ένας θεός θα με μαγεύει, για να στενάζω και να οδύρομαι
ακόμη πιο πολύ.

Γιατί δεν θα μπορούσε κανείς θνητός, με το δικό του το μυαλό,
220 να φανταστεί το έργο αυτό· εκτός κι αν τον συνέτρεχε
κάποιος θεός που εύκολα, αν θέλει, κάνει τον γέρο νέο
και τον νέο γέρο.

Εσύ πρωτότερα ήσουν γέρος, ντομένος με άσχημα κουρέλια,
και τώρα μοιάζεις στους θεούς που τον απέραντο ουρανό κρατούν».

225 Του αντιμίλησε έπειτα ο Οδυσσέας πολυμήχανος:

«Τηλέμαχε, όχι, δε σου πρέπει, με τον πατέρα σου στο πλάι,
να αποθαυμάζεσαι τόσο πολύ και να αμφιβάλλεις.

Δεν πρόκειται άλλος Οδυσσέας να φτάσει εδώ·

είναι μπροστά σου κι είμαι εγώ· που πάτησα τα πατρικά μου χώματα
230 μετά από πάθη φοβερά κι από μεγάλη περιπλάνηση-
είκοσι χρόνια πάνε τώρα.

Το έργο που βλέπεις και θαυμάζεις, είναι της Αθηνάς που της αρέσει
του πολέμου η λεία· εκείνη μ' έκανε όπως θέλει και μπορεί,
τη μια να μοιάζω με φτωχό ζητιάνο,

235 την άλλη νέος που φορεί το σώμα του ωραία ρούχα.

Εύκολο το έχουν οι θεοί που τον απέραντο ουρανό κρατούν,
έναν θνητό άλλοτε να τον κάνουν λαμπερό,
άλλοτε να τον ασχημίζουν».

Μιλώντας υποχώρησε και κάθισε, αλλά ο Τηλέμαχος

240 χύθηκε πάνω του οδυρόμενος και βουρκωμένος τώρα τον αγκάλιασε.

Τότε τους συνεπήρε και τους δυο του θρήνου ο ήμερος·
σπαρακτικά θρηνούσαν, πιο δυνατά κι από πουλιά,
σαν αετοί, γύπες γαμψώνυχοι, που τα μικρά τους
κυνηγοί τους άρπαξαν, προτού ξεπεταρίσουν·

245 τόσο πικρό και το δικό τους δάκρυ από τα βλέφαρά τους κύλησε.

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Τι γνωρίζετε για τους ραψωδούς;

(μονάδες 4)

2. Να αποδώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο των στίχων που σας δόθηκαν σε 70- 80 λέξεις (περίπου 10 σειρές).

(μονάδες 4)

3.α) Στους στίχους αυτούς υπάρχει ο θεματικός τύπος του αναγνωρισμού. Ποιες φάσεις από τη διαδικασία του αναγνωρισμού του Οδυσσέα από τον Τηλέμαχο πραγματοποιούνται στο συγκεκριμένο απόσπασμα; Στην απάντησή σας να προσδιορίσετε σε ποιους στίχους πραγματοποιείται κάθε φάση αυτής της διαδικασίας.

β) Η σκηνή του αναγνωρισμού του Οδυσσέα από τον Τηλέμαχο τελειώνει με μια παρομοίωση. Να τη βρείτε και να την αναλύσετε (αναφορικό-δεικτικό μέρος, κοινός όρος). Τι θέλει να εκφράσει με αυτήν ο ποιητής;

(μονάδες 6)

4. α) Να χαρακτηρίσετε τον Τηλέμαχο από τα λόγια και τη συμπεριφορά του στους στίχους που σας δόθηκαν και να δικαιολογήσετε τους χαρακτηρισμούς σας.

β) Ποιες αντιλήψεις για τις σχέσεις θεών - ανθρώπων υπάρχουν στην ενότητα των στίχων που σας δόθηκε; Στην απάντησή σας να προσδιορίσετε τους σχετικούς στίχους.

(μονάδες 6)

Καλή επιτυχία!